

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudce Alešem Korejtkem ve věci **žalobce V.M., nar. „X“**, trvale bytem „X“, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o **žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3.2.2016, č.j. 6309220874/46091- KRM**,

t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 3. 2. 2016, č.j. 6309220874/46091- KRM, byly podle § 90 odst. 5 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 11. 2015, č. j. 630 922 0874, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Orlicí (dále též „OSSZ Ústí nad Orlicí“) ze dne 3. 11. 2015 i podle posudku České správy sociálního zabezpečení (dále též

„ČSSZ“) ze dne 27. 1. 2016 poklesla pracovní schopnost žalobce „pouze“ o 30 %. Podle posuzujících lékařů je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), odd. E (dorzopatie a spondylopatie), položce 1b (bolestivý syndrom páteře bez závažnějšího neurologického postižení) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále též „vyhláška č. 359/2009 Sb.“), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 10 až 20 %. Vzhledem k provázejícím onemocněním, dlouhodobosti základního postižení a kvalifikaci žalobce byla tato hodnota zvýšena o 10 % na 30 % (§ 3 odst. 1, 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb.).

Žalobce proti rozhodnutí žalované podal žalobu, neboť nesouhlasil s hodnocením jeho zdravotního stavu lékaři lékařské posudkové služby. Připomněl, že mu již v minulosti byl přiznán invalidní důchod (a následně v roce 2013 odebrán). Od okamžiku, kdy mu byl poprvé přiznán invalidní důchod, se jeho zdravotní stav nezlepšil. Mimo postižení páteře totiž nyní trpí i artrózou. Žalobce se domnívá, že jeho zdravotní postižení nemělo být hodnoceno jako lehké, nýbrž jako středně těžké funkční postižení (kapitola XIII, odd. E, položka 1c/ přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 30 % až 40 %. Žalobce též zdůraznil, že v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl žalobce od listopadu 2014 do listopadu 2015 práce neschopen a v listopadu 2015 byl nucen ukončit pracovní poměr u Hlídací a úklidové agentury, s. r. o. Nyní je nezaměstnaný a volné pracovní místo, které by mohl i se svým postižením obsadit, dosud nenalezl. Vzhledem k výše uvedenému žalobce navrhl, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že její rozhodnutí je věcně správné a zákonné, nicméně vzhledem k tomu, že žalobce v žalobě zpochybňuje správnost hodnocení jeho zdravotního stavu lékaři OSSZ a ČSSZ, navrhla, aby si soud vyžádal posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a následně o žalobě rozhodl.

Soud o žalobě uvažil následovně:

Podle § 75 odst. 2 s. ř. s., soud přezkoumává napadené výroky žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů (dispoziční zásada), které je třeba výslovně formulovat v žalobě (§ 71 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.), přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Přezkoumá-li soud žalobou napadené rozhodnutí nad rámec žalobních bodů, překročí rámec přezkumné činnosti vymezený v § 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že „jinou vadou řízení před soudem“ s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé je, pokud krajský soud přezkoumá a poté zruší žalobou napadené správní rozhodnutí z důvodu, který nebyl žalobcem uplatněn jako žalobní bod. Takový postup krajského soudu je nejen popřením dispoziční zásady, kterou je ovládáno správní soudnictví, ale znamená i zásah do principu rovnosti účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 Afs 216/2006-63, dostupný na www.nssoud.cz).

Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se

a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo

b) invalidním následkem pracovního úrazu.

Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod je podmíněn dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zák. č. 582/1991 Sb.“), posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zák. č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudek lze považovat za úplný a přesvědčivý pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k účastníkem řízení udávaným potížím, zodpoví jeho námitky a své posudkové závěry náležitě zdůvodní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, č. j. 4 Ads 169/2014 – 27). Jinými slovy: Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní

soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti posudku – srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, rozsudek ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012 - 24, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 - 22, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 25/2013 - 26, a mnohé jiné), případně - namítá-li to žalobce - zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).

Z důvodů shora popsaných soud ve věci provedl důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště v Hradci Králové (dále též „PK MPSV“ či „posudková komise“), ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. Posudek byl vypracován dne 27. 7. 2016 a byl čten při jednání soudu dne 5. 10. 2016. Žalobce při jednání soudu se závěry PK MPSV nesouhlasil, a to z důvodů, které popsal již v žalobě.

Z posudku PK MPSV soud zjistil, že v PK MPSV zasedal jako odborný lékař klinických oborů neurolog MUDr. H.Z.. PK MPSV vycházela při zpracování posudku ze spisové dokumentace vedené pro žalobce u Lékařské posudkové služby OSSZ Ústí nad Orlicí, ze spisové dokumentace vedené pro žalobce u České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Hradec Králové, oddělení posudkové služby, a dále ze zdravotní dokumentace žalobce zapůjčené od praktického lékaře žalobce, z dalších nálezů vyjmenovaných v posudku PK MPSV a z vlastního přešetření žalobce při jednání PK MPSV.

PK MPSV tak zpracovala posudek v řádném složení, za účasti lékaře z oboru posudkového lékařství a z oboru neurologie (což je správně, neboť pouze funkčně významný neurologický nález by mohl odůvodňovat jiný posudkový závěr, jak již uvedl lékař ČSSZ v posudku ze dne 27. 1. 2016, resp. jak zopakovala ve svém posudku PK MPSV). Posudková komise měla k dispozici kompletní posudkovou dokumentaci obsahující celou řadu odborných lékařských nálezů. PK MPSV tudíž měla dostatečné množství podkladů k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a intenzitě zdravotních postižení, jimiž žalobce ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí trpěl.

Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je dle PK MPSV zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), odd. E (dorzopatie a spondylopatie), položce 1b (bolestivý syndrom páteře bez závažnějšího neurologického postižení) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., resp. postižení krční a bederní páteře se senzitivními projevy – pálení až bolestivost, ale bez hybných potíží s tím, že neurologické nálezy za celé sledované období od roku 2005 vykazují chudý objektivní nález. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalobce pak PK MPSV stanovila na 20 %. Vzhledem k provázejícím onemocněním, dlouhodobosti základního postižení a kvalifikaci žalobce byla tato hodnota zvýšena o 10 % na 30 % (§ 3 odst. 1, 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb.). PK MPSV tak potvrdila správnost posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Orlicí ze dne 3. 11. 2015 a posudku České správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 1. 2016, dle kterých žalobce není invalidní.

Pokud jde o dřívější přiznání invalidního důchodu žalobci, PK MPSV uvedla, že přiznání invalidity při prvním posouzení v roce 2006 by se dalo akceptovat (neboť žalobce měl reflexy L2-S2 ve stopě, Lasseeque byl od 70 stupňů), ne ale podle písmene c) položky 2, oddílu F, kapitoly XV přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., ale podle písmene b) s navýšením o 10 %. Dle PK MPSV však již při první kontrolní lékařské prohlídce (po roce) měla být invalidita oduznaná, neboť žalobce měl téměř normální neurologický nálezn – reflexy výbavné, Lasseeque oboustranně negativní. Rovněž další posudek z roku 2010 byl nadhodnocený a šlo o posudkový omyl, neboť při posouzení již podle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. neměl být žalobce posuzován podle písmene c) položky 1, oddílu E, kapitoly XIII přílohy, ale podle písmene b), kde je procentní rozmezí 10 - 20 %. Písmeno c) totiž v obou zmiňovaných přílohách znamená středně těžké funkční postižení zpravidla více úseků páteře s recidivujícími projevy nervového a svalového (resp. kořenového) dráždění prokázaného EMG vyšetřením a ponovu také s funkčně významným neurologickým nálezem, event. s neurogenním močovým měchýřem. Tyto projevy žalobce však nikdy neměl, proto nebylo správné podřazení jeho zdravotního stavu pod písmeno c) ať již podle přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb. (XV,F,2,c), nebo nyní podle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (XIII,E,1,c).

Úžinové syndromy (syndrom karpálního tunelu, syndrom kubitálního tunelu /žalobce prodělal dvě operace/) se podle současných posudkových kritérií hodnotí podle kapitoly XIII, oddílu C, položky 4, a při oboustranném postižení jde maximálně o písmeno d) s procentním rozpětím 15 až 20 %. Artróza kyčelního kloubu, zápěstních kloubů a hlezenních kloubů se posuzuje podle kapitoly XIII, oddílu A, položky 1, písmena (maximálně) a) – 10 %. Existence těchto postižení (úžinové syndromy, artróza kloubů) navíc byla zohledněna navýšením horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 10 procentních bodů. Další diagnózy a stavy (vysoký krevní tlak, obezita, porucha tukového metabolismu, migréna, Perthesova choroba, zlomenina pažní kosti, stav po operacích na pravém lokti) nejsou dle PK MPSV posudkově významné.

Soud k tomu pro úplnost dodává, že dle ustálené posudkové praxe bolesti jako průvodní jev somatického (nebo duševního) onemocnění nejsou samostatným posudkovým kritériem, protože intenzita jejich vnímání je zcela dána individuálním prahem bolesti a duševním stavem posuzovaného.

Obdobně rozhodující není subjektivní přesvědčení posuzovaného o nesprávnosti posudků, neboť jedině lékař se specializací na posudkové lékařství disponuje odbornou kompetencí ke stanovení dominantního zdravotního postižení a míry poklesu pracovní schopnosti. V této souvislosti je možno připomenout i ustálenou soudní praxi, dle které se při posuzování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti vychází ze zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření, nikoli ze subjektivních pocitů a stesků posuzovaného (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009 - 46). Jinými slovy: pro určení stupně invalidity není rozhodující počet operací, udávané subjektivní obtíže, množství užívaných léků, ale aktuální klinický nálezn doložený odbornými lékařskými nálezy.

Taktéž např. finanční potíže, osobní problémy a nedobrá situace na trhu práce nejsou posudkově relevantní (jakkoli se jinak jedná o skutečnosti s vážným dopadem do osobního

života každého jednotlivce). Na tomto místě je třeba zdůraznit, že skutečnost, že žalobci nevznikl nárok na dávku ze systému důchodového pojištění, neznamena, že zůstane v případě nouze bez pomoci státu. Žalobce může využít jiných subsystémů sociálního zabezpečení – např. systému státní sociální podpory (zák. č. 117/1995 Sb.), systému pomoci v hmotné nouzi (zák. č. 111/2006 Sb.; viz příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc apod.), dávek pro osoby se zdravotním postižením (zák. č. 329/2011 Sb.) či systému sociálních služeb (zák. č. 108/2006 Sb.). Navíc rozhodnutí o přiznání dávky je vydáváno cum clausula rebus sic stantibus, tj. s výhradou změny poměrů, na kterou může žalobce (např. v případě zhoršení jeho zdravotního stavu) reagovat novou žádostí o invalidní důchod.

Soud tedy shrnuje, že stěžejním důkazem v řízení byl posudek PK MPSV. Tento posudek shledal soud jednoznačným, určitým, srozumitelným, úplným a přesvědčivým, neboť se v něm posudková komise vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, vyhodnotila potíže udávané žalobcem, reagovala na jeho námitky a své posudkové závěry náležitě zdůvodnila. Další doplnění posudku proto již nebylo dle přesvědčení soudu třeba, ostatně nebylo ani účastníky navrhováno.

Se zřetelem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že zdravotní stav byl přezkoumán řádně a objektivně, přičemž bylo nepochybně prokázáno, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalobce nebyl invalidní a žalovaná tedy rozhodla správně, pokud žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona o důchodovém pojištění zamítla.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce nebyl v tomto řízení procesně úspěšný a žalovaná ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení. Proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 5. října 2016

Aleš Korejtko v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Kateřina Vrabcová